

A photograph of two young girls sitting together and reading a book. The girl on the left is wearing a red hoodie with a cartoon rabbit face and is looking down at the book. The girl on the right is wearing a white sweater with colorful polka dots and is looking towards the camera. They are sitting in front of a window with a view of trees.

MOR OG FAR FÅR SMS'ER MED FORSLAG TIL LEG OG LÆRING

Hjemmelæring:

Udvidet forældresamarbejde eller forældrelektier?

Læs side 8

Pædagogbonus:

Hvem kan få del i rekrutterings- og fastholdelsesmidlerne

Læs side 18

Børn med handicap:

Samarbejdet med kommunen giver skyld og skam

Læs side 20

Udgiver:

LFS, Landsforeningen for
Socialpædagoger
Rosenvængets Allé 16,
2100 København Ø
Telefon: 3544 4546
www.lfs.dk

Ansvarshavende redaktør:

Britt Petersen (formand)

Redaktion:

E-mail: lfsnyt@lfs.dk

Anna Louise Stevnhøj,
Daglig redaktør

Telefon: 4697 1662/ 3071 8947

Email: alst@foa.dk

Agnete Solvej Christiansen,
Journalist

Telefon: 4697 1663

Email: agch@foa.dk

Debatindlæg modtages på mail
lfsnyt@lfs.dk. Maksimal længde:
3000 anslag med mellemrum.

Forsidefoto:

Anna Louise Stevnhøj

Layout: Falk og musen

Grafisk produktion: Jørn Thom-
sen Elbo A/S, som er certificeret
efter følgende internationale stan-
darder: ISO 14001 miljøcertificering,
ISO 9001 kvalitetscertificering,
FSC-certificering og Svanemær-
ket. Trykt på miljørigtigt papir med
vegetabiliske farver.

Medieinfo og deadlines på:

lfs.dk/118

Oplag: 12.500 ISSN: 0903-1553
47. årgang

Næste nummer udkommer i

uge 10 2022.

Deadline 24. februar 2022.

Åbningstider:

Mandag, tirsdag, onsdag
og fredag 10.00-14.00
Torsdag 12.00-16.00
Telefon: 3544 4546

E-mail faglig afdeling: lfs@lfs.dk

E-mail: akasse@lfs.dk

ARTIKLER

3 Leder: Hallo Christiansborg

6 Ny socialborgmester: Jeg skal ud i de yderste led og lytte

8 Forældre får sms' er om, hvordan de kan støtte læringen

13 Forældresamarbejde om hjemmelæring skaber helhed i barnets liv

16 Medlemsportræt: Jeg var aldrig i tvivl om, at jeg skulle arbejde på fritidshjem

18 Du kan få bonus for at blive i dit pædagogjob

20 Synes I ikke, at det er lidt grådigt at bede om en ny kørestol?

24 Rachel Röst: Bøgerne gav mig en flugt fra fattigdom og psykisk vold

29 Debat: Ønskeudsættelse i stedet for behovsudsættelse

30 LFS-kalenderen

32 LFS-arrangement: Faglig fredagsbar

20

” Servicen er forringet helt generelt. Der er på samme tid skabt en samfundsfortælling om, at mennesker med handicap faktisk bør skamme sig og være taknemmelige og ydmyge, fordi de er ansvarlige for den kommunalpolitiske situation.”

HALLO CHRISTIANSBORG

– HVOR ER CORONAHJÆLPEN TIL DE PÆDAGOGISKE MEDARBEJDERE?

Ingen medarbejdere i det danske samfund har gennem de seneste måneder været mere direkte konfronteret med coronavirus end de pædagogiske medarbejdere.

De har hver eneste dag holdt dagtilbuddene åbne, selv om alle eksperter har slået fast, at det i vidt omfang er børnene, der spreder epidemien, og selv om man ikke kan beskytte sig med visir og mundbind og to meters afstand, når man arbejder med småbørn.

De pædagogiske medarbejdere er blevet ved med at gå på arbejde og har forsøgt at få tingene til at hænge sammen, selv om sygemeldingerne er væltet ind, og selv om hver eneste dag har været uforudsigelig fra morgenstunden.

Kommunerne er i et jerngreb fra statens side. Det står fast, at kommunerne skal leve op til pasningsgarantien, medmindre hver eneste anden mulighed er udtømt. Lovgivningen siger ganske vist, at ingen institutioner "kan forpligtes til det umulige". Det kan eksempelvis være, hvis der er så mange sygemeldte ansatte om morgenen, "at det er uforsvarligt at modtage børn som sædvanligt". Kommunen skal dog have afsøgt alle muligheder for at skaffe ekstra hænder, før nødbremsen kan tages i brug.

I København er der lavet aftaler om, at andre faggrupper, herunder administrative medarbejdere, akademikere og psykologer indgår i det nødvikar-korps, som Børne- og Ungdomsforvaltningen har stablet på benene, og som områdecheferne kan hente hjælp hos, når sygefraværet bliver så højt, at klyngerne ikke selv kan klare det. Vi ved også, at man ude i de enkelte områder og klynger sætter alt ind på at hjælpe hinanden for at få tingene til at hænge sammen.

Det ændrer ikke ved, at det er uholdbare arbejds-vilkår for et personale, der i forvejen er slidt af to års

"Det er uholdbare arbejdsvilkår for et personale, der i forvejen er slidt af to års corona-pandemi. Det er også uholdbart for de børn, der skal passes af mennesker, de ikke kender."

corona-pandemi. Det er også uholdbart for de børn, der skal passes af mennesker, de ikke kender, og som muligvis slet ikke har kendskab til området.

Men børne- og undervisningsminister Pernille Rosenkrantz-Theil afviser at lempe pasningsgarantien og dermed åbne mulighed for at afkorte åbningstiden eller for at sende børn hjem, som det skete under den første nedlukning. Ministeren hævder, at det vil gøre hverdagen for uforudsigelig for børn og forældre.

Vi hævder det modsatte: Hvis man gav dagtilbuddene en mulighed for at dimensionere i forhold til de personaleres-sourcer, der var til stede, ville det sikre større tryghed for alle parter. Og det ville forebygge, at vi, når epidemien forhåbentlig er toppet i løbet af vinteren, står med et stort antal nedslidte pædagogiske medarbejdere.

Så hvor er coronahjælpepakken til det pædagogiske område?

Britt Petersen,
formand for LFS

FLERE BØRN STARTER TIDLIGT I SFO

En ny undersøgelse fra Danmarks Evalueringsinstitut, EVA, viser, at flere og flere børn starter tidligt i SFO i foråret før skolestart. Undersøgelsen viser, at et stigende antal skoler benytter en skolestartsmode, hvor børnene starter i SFO, inden de starter i børnehaveklassen. For 15 år siden var det hver fjerde skole, der benyttede tidlig SFO. Sidste år var denne andel steget til 56 procent, så børn på mere end hver anden skole forlod børnehaven for at starte i tidlig SFO i foråret før skolestart. Og udviklingen ser ud til at fortsætte: 70 procent af de skoler, som har planlagt en ændring af deres skolestartsmode, vil gå over til skolestart med tidlig SFO.

BILLIGE FERIEBOLIGER

Er du medlem af LFS, og er du også kunde i TJM Forsikring? Så har du adgang til ferieboliger i Blåvand, Skagen, Prag, Spanien og Frankrig.

Du er som medlem af LFS og kunde i TJM automatisk medlem af Interessesforeningen. Feriehusene i Blåvand og Skagen og lejligheden i Prag finder du på www.interesteforeningen.dk.

Her kan du læse mere om husene, se ledige uger og booke.

En række FOA-afdelinger, herunder LFS, har desuden adgang til en ferielejlighed i Malaga i Spanien og et feriehus i Frankrig. Du kan derfor som medlem af LFS og kunde i TJM, også søge om en af disse boliger. Det gør du ved at gå ind på foa.bookhus.dk.

Du kan læse mere om ferieboligerne, betingelserne og baggrunden på www.lfs.dk/feriebolig.

”Det stigende antal børn og voksne med psykiske lidelser bliver en slags kanarie i minen på betingelserne i vores samfund. De reagerer først.”

Citat af psykiatriprofessor Poul Videbech i Information 14.1.2022 om behovet for at gøre noget ved det generelle fald i den mentale sundhed i Danmark.

RÅDET FOR SOCIALT UDSATTE

Social- og ældreminister Astrid Krag har udnævnt Kira West til formand for Rådet for Socialt Udsatte. Kira West har indtil nu været menigt medlem af rådet, og hun har samtidig været forstander for Reden København, som hjælper kvinder i prostitution. Kira West overtager posten fra Vibe Klarup, som stopper ved årsskiftet efter at have været formand i to år.

BEKYMRET FOR EN HJEMLØS

Bliver du bekymret for en hjemløs i vinterkulden, har du flere muligheder. Du kan ringe til Hjemløseenheden på 3317 4122 alle hverdage mellem 10 og 13. Du kan hele døgnet ringe til Den Sociale Døgnvagt på 3317 3333. Du kan også tilkalde Sociolancen via 112.

FORÆLDRES BERETNING OM BØRN MED HANDICAP

Månedens anbefaling går lige i hjertet.

"Det unikke barn" er en podcastserie i seks afsnit om at være forælder til et barn med handicap. Forældre fortæller blandt andet om, hvordan de tacklede nyheden om, at deres barn ikke er helt

som de flestes, om den økonomiske side af udfordringerne, om de mange dilemmaer og om angsten

for at miste sit barn. Betegnelsen handicap dækker over børn med fysiske handicap, diagnoser eller sygdom og forsøger at give lytteren en 360 graders indsigt i familielivet med et barn med handicap. Podcastens vært er Kis Laursen, der er handicap-konsulent og ergoterapeut. Du kan lytte med gratis og podcasten findes på de platforme, hvor du normalt lytter til podcasts.

NY SOCIALBORGMESTER: JEG SKAL UD I DE YDERSTE LED OG LYTTE

Hverken borgmesterpost eller socialområde er nyt land for Enhedslistens Karina Vestergård Madsen, der netop har overtaget posten som socialborgmester. Hun vil lytte til ansatte og borgere, sætte et punktum for de årlige besparelser og forsøge at kvæle tavshedskulturen.

Karina Vestergård Madsen er ikke ny på Københavns Rådhus. Men posten som socialborgmester føles alligevel lidt som at komme hjem, fortæller politikerens, der overtog posten den 1. januar 2022.

”Jeg har siddet i socialforvaltningen indtil for halvandet år siden, hvor jeg rykkede over i kultur- og fritidsforvaltningen. Jeg har været meget glad for at sidde i socialudvalget, og hovedfokus er, at der skal flere penge til. Det er uden sammenligning det område i Københavns Kommune, der er mest underfinansieret. Det er min hovedprioritet,” siger hun og peger dermed på det, hun ser som den allerstørste udfordring på området.

”Vi har brug for, at der bliver truffet en beslutning i økonomiforvaltningen om at stoppe spare- og effektiviseringsøvelserne i fagudvalgene. Det giver ikke mening, at vi hvert år skal spare en procent, og at man derefter fordeler dem på områderne og leger, at det er nye penge til området. Der er ikke mere at spare på socialområdet. I stedet skal vi se mere på investeringscases med fokus på forebyggelse og tidlig indsats. Det vil på lang sigt give både økonomisk og menneskeligt afkast,” siger hun om sine ambitioner på området.

Vil lytte

Selvom socialområdet ikke er nyt for Karina Vestergård Madsen, så vil hun gå til det med ydmyghed.

”Jeg synes ikke, man skal komme ind som ny borgmester og tro, at man har opskriften på, hvordan alting skal skrues sammen. Socialområdet har gennem de seneste år været igennem meget reorganisering, og selvfølgelig kan der være områder, hvor det er nødvendigt at gøre tingene på en helt anden måde. Men det er ikke mit udgangspunkt,” siger hun og uddyber, at hun især vil bruge den første tid på at lytte til de ansatte.

”Der er 7.000 medarbejdere i socialforvaltningen, og jeg kommer ikke til at tale med alle. Men jeg vil gerne ud og møde medarbejderne i de yderste led. Jeg har brug for at høre deres perspektiver på, hvad der fungerer, og hvad der skal til, for at borgerne kan få en bedre oplevelse, og at det bliver lettere at være ansat på socialområdet. Jeg ved godt, at socialområdet er enormt lovbundet, men jeg vil gerne se på, hvordan den enkelte medarbejder kan få mere indflydelse på sit eget arbejde og på opgaveløsningen,” siger hun og tilføjer:

”Socialområdet spænder enormt bredt, og det bliver min opgave at sørge for, at alle områder høres. Nogle målgrupper er gode til at tale deres sag, og det er enormt positivt, men det er også vigtigt at holde fokus på dem, der ikke råber så højt.”

Lovgivning sætter retning

Socialområdet er bundet op på så meget lovgivning, at det handler om at gribe de muligheder, der opstår.

”Den nye boligaftale, der netop er vedtaget i Folketinget, gør det fx muligt at give huslejetilskud til hjemløse, når de får tilbudt en bolig, uden at tilskuddet fratrækkes i deres overførselsindkomst. Samtidig bliver det muligt at oprette støttefunktioner, der gør det lettere for en hjemløs at fungere i en bolig. Her åbner lovgivningen pludselig for, at vi kan gøre noget kommunalt, og det er bare ét eksempel på, at mine prioriteringer på området også kommer til at afspejle, hvis der sker lovændringer, der vedrører socialområdet,” siger hun, men understreger også, at der er områder, som ikke kan vente på, at Folketinget tager affære.

”Der er brug for, at jeg ser på, hvordan man lettere og hurtigere får den ydelse,

Karina Vestergård Madsen er gruppeformand for Enhedslisten i Københavns Borgerrepræsentation og tiltræder som socialborgmester den 1. januar 2022. Hun var i 2019 udpeget som midlertidig borgmester i omkring fire måneder, da teknik- og miljøborgmester Ninna Hedeager Olsen var på orlov.

Karina Vestergård Madsen er 58 år og uddannet cand.comm. Hun har indtil tiltrædelsen været ansat som chefkonsulent for GDPR, IT og Kommunikation på VUC Lyngby.

man er berettiget til. Serviceniveauet på socialområdet er ikke højt, og samtidig er det svært at gennemskue, hvad man har ret til. Når man henvender sig for at få hjælp, så er man jo tit helt derude, hvor man virkelig har brug for hjælpen. Det nytter ikke, man bliver mødt af en mur af procedurer og tunge arbejdsgange. Det er ikke en kritik af medarbejderne, men jeg ser det som mit ansvar, at vi gør området mere smidigt”.

Opgør med mundkurv

Borgmesterens ønske om at lytte til både borgere, NGO'er og ansatte skal også sætte en stopper for den tavhedskultur, som hun anerkender, at der hersker blandt især medarbejderne på socialområdet.

”Jeg har ikke brug for at se et glansbillede, og jeg opfatter det ikke som illoyalt, hvis man er ærlig om de udfordringer, man oplever som ansat på socialområdet. Det er min opgave at levere på de områder, hvor det skal til. Jeg kommer helt sikkert ikke til at kunne opfylde alt på fire år, men hvis ikke jeg kender til udfordringerne, så bliver det rigtig svært. Det er svært at ændre en tavhedskultur, og det sker ikke ved, at jeg sender en fællesmail ud. Men jeg tror, den kan

ændres, især hvis man som ansat på socialområdet oplever, at der bliver lyttet, og informationerne bruges konstruktivt,” siger hun og tilføjer:

”Jeg håber ikke, der er nogle ansatte i socialforvaltningen, der oplever, at de får mundkurv på. Det betragter jeg som helt uacceptabelt.” ●

LFS Nyt bragte interview med den nye børne- og ungdomsborgmester i LFS Nyt 10 2021. Interviewet kan læses via www.lfs.dk/15156

Forældre får sms'er om, hvordan de kan støtte læringen

Forældrene i Væksthuset i Tingbjerg får hver uge to sms'er med forslag til, hvordan de kan lave bevægelseslege med deres børn. De er prøveklud på en ny metode, som skal rulles ud over hele Brønshøj/Vanløse Klynge A. Ideen er at støtte forældrene i at arbejde videre med de temaer, som dagtilbuddene har fokus på, så læringen fortsætter derhjemme.

Da Guli Helene Werther blev klyngeleder for Brønshøj/Vanløse Klynge A, som blandt andet omfatter dagtilbuddene i Tingbjerg, havde klyngen den højeste andel af børn med motoriske udfordringer i Københavns Kommune. Så da klyngen fik midler til et projekt, var det oplagt at sætte fokus på bevægelse.

"Vi har en høj andel tosprogede familier. Her kan det være udtryk for kærlighed, når børnene ikke bliver udfordret motorisk. Det kan fx ses som omsorg at køre det store børnehavsbarn i klapvogn i stedet for at lade barnet gå selv. Men vi har også ressourcestærke tosprogede familier, som gerne øver bogstaver med barnet for at gøre det skoleparat, og hvor de har brug for at blive mindet om, at børn lærer med kroppen forrest, og at det er mindst lige så vigtigt, at barnet kan slå kolbøtter, stå på et ben og hoppe," siger Guli Werther.

Det er baggrunden for projekt 'Bevægelse i forældresamarbejdet', hvor det pædagogiske personale via to ugentlige sms'er opfordrer alle forældre til at videreføre bevægelseslegene fra institutionen derhjemme. ▶

◉ Berøringsangst

Formålet er, at det, som barnet lærer i vuggestuen og børnehaven, skal med hjem. Forældrene får derfor gode ideer til aktiviteter med deres børn i sms'er, som desuden guider dem videre til AULA. Her kan de se små videoer, der er optaget i barnets institution, og som viser de bevægelseslege, som børnene har deltaget i sammen med medarbejderne.

"Vi har fra pædagogisk side haft lidt berøringsangst i forhold til at blande os i, hvordan familierne gør derhjemme, og der har været en tilbageholdenhed i forhold til at kræve noget af forældrene. Der har været en frygt for at virke ekskluderende. Men vi synes, at vi ekskluderer, hvis vi ikke byder os til. Vores indtryk er, at familierne rigtig gerne vil støtte deres børns udvikling, men de ved bare ikke altid, hvad der skal til," siger Guli Werther.

Det skal være håndholdt

Anne-Mette Beyer er ansat i klyngen som tovholder på projektet. Hun fortæller, at

"Vi har tidligere haft lidt berøringsangst i forhold til at blande os i, hvordan familierne gør derhjemme. Men vi synes, at vi ekskluderer, hvis vi ikke byder os til, for familierne vil rigtig gerne støtte deres børns udvikling. De ved bare ikke altid, hvad der skal til," siger Guli Werther, som er klyngeleder Brønshøj/Vanløse Klynge A.

sms-formen er valgt, fordi den er nemt tilgængelig.

"Der er en høj andel af vores tosprogede forældre, som er svære at nå via AULA. Men alle har en mobiltelefon. Vi bruger sms'erne til at henvise til videoer og mere info i AULA, og vores håb er, at vi kan få flere forældre til at gå ind i det univers også," siger Anne-Mette Beyer.

"Det kan fx ses som omsorg at køre det store børnehavebarn i klapvogn i stedet for at lade barnet gå selv".

Hendes rolle er at optage de små videoer ude i de enkelte institutioner, så forældrene kan se deres egen institution og en pædagog, de kender. Hun sparrer med pædagogerne, og hun forfatter de sms'er, som de enkelte stuer videresender til deres egne forældre – og så er hendes rolle at fastholde pædagogernes fokus på projektet i en travl hverdag.

Anne-Mette Beyer understreger, at hun ikke har en synlig rolle i forhold til forældrene.

"Nærhed er en vigtig del af projektet. Den primære kontakt skal være mellem forældrene og de pædagogiske medarbejdere, som de kender i forvejen. Det er pædagogerne på barnets egen stue, der introducerer forældrene til projektet, og det er dem, der er afsender på sms'erne og på videoerne på AULA. Det er også i den daglige kontakt, der er en løbende dialog med forældrene, om de læser sms'erne, og om de kan bruge dem til noget," siger Anne-Mette Beyer.

Misforstået omsorg

I Væksthuset, som har påtaget sig rollen som pilotprojekt, er der stor optimisme i forhold til metoden.

Annette Gwinner er pædagogisk leder, og hendes erfaring er, at de tosprogede forældre er meget åbne over for råd og vejledning fra det pædagogiske personale.

"Nærhed er en vigtig del af projektet. Den primære kontakt skal være mellem forældrene og de pædagogiske medarbejdere, som de kender i forvejen".

"Vores forældre har stor tillid til, at vi har styr på det, som børnene skal lære. Så det er en proces at få formidlet, at det er et samarbejde mellem dem og os," siger Ann-Laura Stisen, som er pædagogisk medarbejder i Væksthuset.

"95 procent af vores børn er tosprogede, og deres forældre vil også deres børn det aller, allerbedste. Men de kan mangle viden om, hvorfor vi gør, som vi gør i Danmark. Vi havde fx et forældre-møde, hvor vi helt lavpraktisk fortalte om, hvorfor det er så godt for børnene at lære at være selvhjulpne. De var meget overraskede over, hvor meget deres børn selv klarer i institutionen. Det er karakteristisk for mange af de familier, vi arbejder med, at de i misforstået omsorg gør rigtig meget for deres børn, og at deres børn fx

helst ikke må blive våde eller beskidte på legepladsen. Men forældrene var vældigt optagede af den viden, de fik om, hvorfor det er godt for børnene. Så vi møder stor åbenhed. Vi skal lade være med at være berøringsangste, vi skal være tydelige," siger Annette Gwinner.

"Det er karakteristisk for mange af de familier, vi arbejder med, at de i misforstået omsorg gør rigtig meget for deres børn, og at deres børn fx helst ikke må blive våde eller beskidte på legepladsen".

Ikke dansk light

Hun opfatter projektet som en vigtig del af forældresamarbejdet.

"Der har tidligere været en tendens til, at man ikke for alvor har forsøgt at få et ligeværdigt forældresamarbejde op at stå med tosprogede forældre. Man har mere set forældrene som en del af den pædagogiske opgave, end man har set dem som ressourcer. Vi ser sådan på det, at deres børn skal have en lige chance for at klare sig i samfundet. Derfor skal de stilles over for de samme krav som andre børn – og deres forældre skal også mødes ligeværdigt," siger Annette Gwinner, som derfor også holder på, at sms'erne ikke skal være forfattet på "dansk light".

"Vi hjælper meget gerne med at oversætte. Men vores oplevelse er ikke, at det er sproget, der er den største udfordring. Det handler mere om forståelse af, hvad dansk institutionsliv er. Mange af de tosprogede forældre tænker, at vi ved, hvad der er bedst, og at de ikke skal blande sig i, hvad der sker i daginstitutionen. Her er det vores opgave at formidle, at vi skal samarbejde om at understøtte deres børn," siger Annette Gwinner.

Anne-Mette Beyer er tovholder på projektet, og hun optager små videoer ude i institutionerne, forfatter de sms'er, som de enkelte stuer videregiver til deres egne forældre – og sparrer med pædagogerne.

De har stor tillid

Ann-Laura Stisen er pædagogisk medarbejder, og hun har haft en nøglerolle i forhold til at forberede de forældre, der indtil nu er involverede i projektet. Det er også hende, der optræder på de små videoer, hvor hun leger bevægelseslege med børnene.

Hun har mødt velvilje fra forældrene, når hun har fortalt om ideen, og når hun har spurgt, om de har set sms'er og videoer, men hun erkender også, at det er noget, der tager tid at løbe i gang.

"Vores forældre har stor tillid til os, og de tænker, at når de afleverer børnene hos os, så har vi styr på det, som børnene skal lære. Så det er en proces at få formidlet, at de også har en vigtig rolle i den læring," siger Ann-Laura Stisen, som mener, at børnene er vigtige formidlere.

"Vi viser børnene de små videofilm og siger til dem, at de skal vise dem til deres forældre derhjemme. Det har god indflydelse, når det går via børnene," siger Ann-Laura Stisen. ●

“Vores oplevelse er ikke, at det er sproget, der er den største udfordring. Det handler mere om forståelse af, hvad dansk institutionsliv er”.

Annette Gwinner er leder af Væksthuset og har den erfaring, at husets forældre generelt tager godt imod, når de får viden om, hvordan de bedst kan støtte deres børn derhjemme. “Vi møder stor åbenhed. Så vi skal lade være med at være berøringsangste, vi skal være tydelige,” siger Annette Gwinner.

◉ Del af de pædagogiske rutiner

Det er ikke meningen, at sms’erne skal slutte, når de første 12 uger med fokus på bevægelse er gået.

Klyngen vil fortsætte med metoden, og der er allerede planer i støbeskeen om næste tema. Næste tema bliver sproglig udvikling, hvor sms’erne kommer til at handle om, hvordan dagtilbud og forældre kan hjælpe hinanden med barnets sproglige udvikling.

Derfor har Ann-Laura Stisen og hendes kollegaer valgt, at tema-aktiviteterne skal være en naturlig del af de pædagogiske rutiner.

“Vi integrerer fx bevægelseslegene i de andre ting, vi foretager os. Det kan være, at vi hopper som en flamingo på vej ud til toilettet, eller at vi strækker hals som en giraf, når vi sætter os til bordet. Det skal være et naturligt led i dagligdagen. Vi sender sms’er ud til forældrene i børnepausen fra 13.30 til 14, hvor vores børn har en stillepause, og hvor alle skal ligge ned og hvile sig. Det skal være noget, der kan fungere på sigt og glide naturligt ind i vores hverdag,” siger hun. ●

Uddrag fra forældreinformation

“I Væksthuset har vi fokus på at styrke børnenes motoriske kompetencer. Det har vi, fordi der er en tæt sammenhæng mellem bevægelse og læring. Forskning viser, at ”børn lærer med kroppen forrest” (Hjerneforsker Kjeld Fredens). Med andre ord vil det sige, at jeres børn kommer til at klare sig bedre i skolen, når de skal lære alfabetet, lære at læse, lære matematik osv, hvis de er dygtige motorisk.

Hvis vi skal sikre, at jeres børn bliver de dygtigste i landet, har vi brug for jeres hjælp. Hvis vi skal nå målet, skal alle børn også lave bevægelse derhjemme og i tiden, hvor de ikke er i børnehave.

For at klæde jer som forældre godt på til den opgave, arbejder vi med et projekt, der hedder ‘Bevægelse i forældresamarbejdet.’

Målet med projektet er at introducere jer for de vigtigste grundbevægelser (de sansemotoriske fokuspunkter), som jeres børn skal kunne – og samtidig give jer ideer og tips til, hvordan I sammen med jeres børn kan øve jer på bevægelserne derhjemme. (...)

Under hvert tema kommer I til at modtage SMS’er med fakta om hvorfor det er vigtigt, at I arbejder med bevægelsestemaerne. Derudover kommer I til at modtage konkrete eksempler på øvelser, I kan lave, som er tilpasset jeres hverdag. I vil også ved hvert bevægelsestema modtage filmklip på AULA, der illustrerer de enkelte øvelser.”

Forældre- samarbejde om hjemmelæring skaber helhed i barnets liv

Forskningen viser, at socialt udsatte børn klarer sig bedre, hvis daginstitutionen sørger for at have fælles mål med forældrene og engagerer sig i at vise dem, hvordan de kan skabe læring derhjemme. Derfor er det synd, at der har været en vis berøringsangst overfor begrebet hjemmelæring i Danmark, mener Stine Elverkilde, der derfor netop har udgivet en bog om emnet.

Stine Elverkilde har en række leder- og undervisningsstillinger inden for den pædagogiske verden bag sig arbejder nu som konsulent på det pædagogiske område. Hun ærgrer sig over, at begrebet hjemmelæringsmiljøer har fået en negativ klang i debatten.

Den engelske forskning omkring hjemmelæringsmiljøer er tung og overbevisende.

Den siger helt kort fortalt, at et stimulerende hjemmelæringsmiljø i vidt omfang kan opveje andre risikofaktorer for barnets udvikling som fattigdom, lavt uddannelsesniveau hos forældrene og social udsathed. Man kan også beskrive det på en anden måde: Hvis socialt udsatte forældre stimulerer deres barn ved, at de leger med barnet, taler med barnet, læser højt for barnet og giver barnet stimuli som fx at gå på biblioteket, har barnet rigtig gode chancer for at klare sig godt i skolen og i resten af livet – trods fattigdom og andre risikofaktorer. Barnet udviser også færre tegn på hyperaktivitet og er bedre til selvregulering.

”Hvis man skal sætte tingene på spidsen, er det de privilegerede, hvis børn, der nok skal klare sig, der frabeder sig hjælp”.

Samme forskning viser også, at socialt udsatte børn klarer sig bedre, hvis deres børnehaver engagerer sig i at vise forældrene, hvordan de skaber god hjemmelæring – fx ved at opfordre forældrene til at læse højt for deres børn derhjemme, give dem bøger med hjem og undervise dem i, hvordan man giver en god læringsoplevelse.

”Grænsen er for længst overskredet, når vi tror, at vi ved bedre, og når vi bliver moraliserende og bedrevidende”.

Konkurrencestaten i børneværelset

Det er den forskning, der gør, at Stine Elverkilde har bidt sig fast i begrebet og har udgivet en bog om forældresamarbejde og hjemmelæringsmiljøer. Stine Elverkilde arbejder som konsulent på det pædagogiske område og har en række leder- og undervisningsstillinger inden for den pædagogiske verden bag sig.

”Begrebet hjemmelæringsmiljøer har desværre fået en negativ klang i debatten i Danmark. Man går i modstand mod at ville ”give forældrene lektier for”, og man synes, det er grænseoverskridende at blande sig i familiernes børneopdragelse og i deres hjemmeliv. Jeg tror også, at noget af modstanden lægger sig i kølvandet af debatten om skolificering af daginstitutionerne. Man har set begrebet hjemmelæring som et forsøg på at føre konkurrencestaten ind i børneværelset,” siger Stine Elverkilde.

Forældre vil gerne hjælpes

Stine Elverkilde mener faktisk, at modstanden mod hjemmelæring skaber øget chanceulighed.

”Hvis man skal sætte tingene på spidsen, er det de privilegerede, hvis børn, der nok skal klare sig,

Bog om hjemmelæringsmiljøer

Stine Elverkilde har udgivet bogen ’Forældresamarbejde om hjemmelæringsmiljøer’, som formidler viden og erfaringer fra både forskning og praksis om, hvorfor hjemmelæringsmiljøer er en væsentlig del af det samlede forældresamarbejde, hvad begrebet dækker over i en professionel kontekst, og hvordan samarbejdet kan gribes an i praksis.

Bogen indeholder kapitler af Brenda Taggart, Bodil Høyer Damsgaard, Betina Byriell Larsen, Maibritt Iversen, Kristina Avenstrup og Sine Hudecek, Suzanne Krogh og Søren Smidt samt Justin Markussen-Brown.

’Forældresamarbejde om hjemmelæringsmiljøer’ er udgivet på Dafolo Forlag i 2021.

der frabeder sig hjælp. Det er dem, som har modstand på, at vuggestuen og børnehaven vejleder dem om deres hjemmeliv. Men når de gør modstanden til noget principielt, kommer de til at stå i vejen for, at de mindre ressourcestærke får støtten,” siger Stine Elverkilde.

Hun påpeger, at undersøgelsen 'Samarbejde mellem forældre og daginstitutioner', der blev foretaget af Danmarks Evalueringsinstitut i 2016, viser, at danske forældre efterspørger mere støtte af dagtilbudet, end de rent faktisk får:

”Undersøgelsen viste blandt andet, at syv ud af 10 forældre ønsker hjælp til børnenes læring, og at halvdelen af alle forældre ønsker hjælp til, hvordan de kan styrke deres børns sproglige udvikling. Det store flertal oplevede ikke, at de fik den hjælp. Et af de mere tankevækkende resultater var desuden, at 45 procent af de tosprogede forældre, der var med i undersøgelsen, efterspurgte hjælp til opdragelse og til, hvordan de sætter grænser for deres børn. Så der er et stort uforløst potentiale,” siger Stine Elverkilde.

”Min erfaring siger, at jo mere professionel man er, og jo mere bevidst man er om, hvad man vil, jo mindre berøringsangst bliver man”.

Ikke one size fits all

Det er en misforståelse, hvis man tror, at arbejdet med hjemmelæringsmiljøer indebærer, at pædagogerne skal ind i familiernes privatsfære, siger Stine Elverkilde.

”Det er slet ikke det, det handler om. Grænsen er for længst overskredet, når vi tror, at vi ved bedre, og når vi bliver moraliserende og bedredende. Men vi skal sørge for at have et fælles mål med forældrene, og vi skal stille vores viden og kompetencer til rådighed. Alle forældre vil deres børn det bedste, og det er det, vi skal samarbejde om,” siger Stine Elverkilde, der derfor også slår fast, hvor vigtigt det er at have øje for den lokale kerneopgave.

”Der er ikke nogen one size fits all i det her. Man skal selvfølgelig tage udgangspunkt i de børn og de forældre, man arbejder med. Er det en daginstitution på Østerbro, hvor samtlige forældre læser bøger for deres børn derhjemme, og som tager deres børn

Forskningen bag

Den engelske forskning, der henvises til i artiklen, er det såkaldte EP-PSE-studie, the Effective Pre-school Primary and Secondary Education Projekt. Forskeren Brenda Taggart refererer studiets resultater indgående i kapitel 1 i 'Forældresamarbejde om hjemmelæringsmiljøer'.

med på kunstmuseum og i teatret, er det jo ikke der, man skal indlede forældresamarbejde om hjemmelæringsmiljøer i forhold til fx sproglig udvikling. Det vil være i bedste fald være unødvendigt og i værste fald møde modstand, fordi forældrene vil føle sig talt ned til. Men derfor kan man stadig forestille sig at samarbejde omkring hjemmelæring kunne være relevant. Det kunne eksempelvis være i forhold til at styrke børnenes selvhjulpethed – hvis det altså er et behov. Det centrale er altid at tage udgangspunkt i den pædagogiske faglighed og behovet hos de børn, man arbejder med.”

Forskellighed giver lighed

Stine Elverkilde påpeger, at der også kan være brug for differentiering inden for det enkelte dagtilbud.

”Alle børn og familier er forskellige og skal behandles forskelligt, hvis de skal have lige muligheder. Jeg ved, at der kan være en berøringsangst i forhold til at lave tiltag i forhold til enkelte familier. Men min erfaring siger, at jo mere professionel man er, og jo mere bevidst man er om, hvad man vil, jo mindre berøringsangst bliver man. Det handler om, at man sammen med forældrene skal tage udgangspunkt i det fælles ønske om at gøre det bedst mulige for barnet,” siger Stine Elverkilde, der generelt mener, at der er tendens til, at man smører indsatserne for tyndt ud,

”Vi har nogle børn i Danmark, der ikke kan vente på en ekstra indsats. Derfor har vi ikke tid til at gøre alt muligt for alle mulige. Indsatsen skal fokuseres der, hvor behovet er.” ●

LFS har knap 12.000 medlemmer, som alle arbejder med pædagogik i den ene eller anden form. Du kan i denne serie møde en række LFS'ere og læse om, hvordan de havnede i netop deres job.

MEDLEMSPORTRÆT

Har du en kollega, som du synes, vi skal portrættere, eller har du selv en historie at fortælle, så kontakt redaktionen på lfsnyt@lfs.dk.

JEG VAR ALDRIG SKULLE ARBEJDE

"Min mor var ansat i en børnehave, min onkel har været klyngeleder på Østerbro, og jeg er nok fra det, man kalder en pædagogfamilie. Alligevel har jeg altid svoret, at det skulle jeg ikke. Men efter at have været udsendt til Jugoslavien, hvor jeg så nogle børn, der havde det rigtig dårligt, var jeg rodløs. Jeg følte, mit liv havde taget en turn-around. Jeg kom hjem med en fornemmelse af, at nu skulle jeg hjælpe næste generation."

"Jeg var heldig at blive pædagogmedhjælper på et lille fritidshjem på Frederiksberg. Der var kun 42 børn og seks ansatte, og dengang havde børnene fri 11.35, så vi havde masser af tid med dem. Dengang var jeg bare omkring 24 år, men jeg gik meget op i at være god til mit arbejde, og det var også min daværende leder, der opfordrede mig til at søge ind på pædagogseminariet. Jeg blev fristet af Ballerups idrætslinje, og jeg endte med at have de fedeste år under min studietid."

"Jeg var aldrig i tvivl om, at jeg skulle arbejde på fritidshjem igen. Jeg synes, man kan så mange ting, og jeg er vild med, at vi har børnene i så mange år. I Græshoppen kunne jeg se så meget potentiale, at jeg ikke var i tvivl om, at jeg ville passe ind. Jeg blev ansat i 2001, og i en periode har jeg også været souschef, men jeg syntes, det var svært at have et ben i hver lejr: Leder og pædagog. Så jeg uddannede mig som arbejds miljørepræsentant, og da souschef-laget blev skåret væk, endte jeg med igen at være ansat som pædagog."

"Så kom klyngestrukturen, og i starten var jeg egentlig ret frustreret over forandringerne og over, at LFS bakkede op om den. Jeg blev opfordret til at blive tillidsrepræsentant, og selv om jeg i første omgang ikke havde lyst, endte jeg med at blive TR for fritidshjemmene i klyngen. Da et flertal af tillidsrepræsentanterne i klyngen ønskede, at jeg skulle være næstformand, måtte jeg i første omgang få dispensation, hvis bare jeg lovede at melde mig til TR-uddannelsen. Det endte med at give mig et kæmpe fagligt boost, og endelig følte jeg, at jeg fik nogle fantastiske faglige redskaber til at håndtere mange af de udfordringer, vi stod med i hverdagen."

"Jeg elsker at bevæge mig med børnene. Det skaber så meget glæde, når vi er udenfor i en anden arena. Her er der højt til loftet, og det nyder jeg at bruge med børnene. Jeg inddrager dem i at feje, klippe grene og generelt bruge kroppen og sanserne. I virkeligheden handler det også om at give dem ideer til, hvad man også kan lave, og det er skønt at høre et barn fortælle, at når han bliver voksen, vil han være gårdmand. Jeg elsker især

RIG I TVIVL OM, AT JEG JDE PÅ FRITIDSHJEM

at bygge, og jeg er selv vokset op med byggelegepladser, hvor man gjorde en dyd ud af at skabe noget med andre. Det, tror jeg, børn trænger til at mærke.”

”I 2016 blev vi sammenlagt med fritidshjemmet Lunden. Det var en modbydelig periode, for vi havde slet ikke værktøjerne til at skabe en god proces. Vi hang alt for meget fast i, hvad vi hver især plejede at gøre, og brugte alt for lidt energi på at lytte til hinanden og tale om, hvad vi havde af faglige drømme og ideer for fremtiden. Skuden blev vendt, da vi formåede at fjerne de personlige følelser fra diskussionerne og i stedet fokuserede på at bygge et nyt, sundt arbejdsfællesskab op. En af mine onkler sagde engang, at alle kan sgu da passe børn. Sådan ser jeg det slet ikke. Jeg passer ikke børn. Jeg udvikler, giver ro og støtte, accepterer, rummer og ser styrker i den enkelte og i fællesskabet. I det nye arbejdsfællesskab var vi enige om, hvor vi ville hen. Vi skulle bare lære at tale samme sprog og få de ambitioner på banen.”

”Da vi for et par år siden blev til en KKFO og røg ud af klyngen, tænkte jeg, det skulle være anledningen til, at nu skulle vi virkelig brage igennem med pædagogikken. Vi havde allerede etableret et tæt samarbejde med børnehaverne i området, og det gav virkelig pote i forhold til at klæde børn og voksne på til den store overgang, det er at starte i skole. Men projektet røg i graven, da vi blev til en KKFO. I det hele taget var det et svært skifte. Jeg har været vant til at tale med pædagoger, nu kommunikerer vi meget med skolens personale, og jeg oplever, de har et andet sprog, som jeg har svært ved at oversætte. Det er både hårdt og spændende at skulle starte forfra med at etablere et godt samarbejde.”

Navn: Kasper Løvenskjold

Alder: 50 år

Arbejdsplads: Fritidshjemmet Græshoppen

Bonusinfo: Er gift med Line, som er vuggestuepædagog. De har to sønner på 19 og 17. Har dyrket mountainbike, maraton og klatring, i dag går tiden især med at gå lange ture. Går meget op i finere vin og selve håndværket bag. Bruger sit sommerhus som et pusterum, hvor han bygger, planter og sætter projekter i gang, der ikke altid bliver gjort færdige. Modtog i 2021 Politikens Pædagog særpris for skolefritidstilbud sammen med kollegerne Tina Scharbau Toft og Jannik Hjorth Müller.

Du kan få bonus for at blive i dit pæ

Der mangler pædagoger og andre velfærdsmedarbejdere i København. Derfor afsatte Borgerrepræsentationen ved de seneste budgetforhandlinger en pulje til rekruttering og fastholdelse. Men hvem kan få del i pengene?

Borgerrepræsentationen har afsat 75 millioner kroner til rekruttering og fastholdelse af de velfærdsmedarbejdere, der er mangel på, herunder pædagoger. Der er altså ikke tale om penge, der er afsat til et generelt lønløft af pædagoger – men ekstra lønkroner, som skal få flere til at vælge at arbejde eller blive ved med at arbejde i Københavns Kommune. Pengene er afsat i årene 2022, 2023, 2024 og 2025.

Udmøntningen af puljen er blevet forhandlet med de faglige organisationer, herunder LFS, og Britt Petersen, formand for LFS, er umiddelbart tilfreds med de aftaler for pædagogerne i henholdsvis Børne- og Ungdomsforvaltningen og Socialforvaltningen, der er indgået.

”Jeg synes, det er et supergodt initiativ fra politikerens side. Nu er meningen, at der i de kommende år skal følges op på, hvad der virker,” siger Britt Petersen, der kun ærgrer sig over, at det ikke har været muligt at forhandle sig frem til helt de samme vilkår for de to forvaltninger.

”Der er så stor forskel på alders- og anciennitetsfordeling i de to forvaltninger, at det ikke var økonomisk muligt. Men overordnet synes jeg, at vi har fået nogle fine aftaler,” siger hun. ●

Pædagog i Børne- og Ungdomsforvaltningen

Nyuddannet: Du kan i 2022 få en fastholdelsesbonus på 15.000 kroner efter seks måneder, hvis du er nyuddannet og bliver ansat i et pædagogjob efter 1. januar 2022. Fra 2023 og frem får du først fastholdelsesbonus efter 12 måneder i jobbet. Du betragtes som nyuddannet, hvis du har under et års erfaring.

Erfaren: Du bliver ikke snydt, hvis du ikke er nyuddannet: Har du i 2022 været ansat som pædagog i Københavns Kommune i otte år eller længere, har du ret til en bonus på 15.000 kroner. Aftalen gælder frem til 2025, så har du først været ansat otte år i 2025, får du din bonus på det tidspunkt.

Senior: Aftalen giver nye vilkår for seniorer. Disse skal indgå individuelt ved en seniorsamtale, men der er som udgangspunkt ret til:

- At pædagoger, der fylder 55, 56, 57, får ret til to seniordage i de kommende 4 år, indtil det år pædagogen fylder 58, hvor de almindelige seniordage fra overenskomsten træder i kraft.
- At man som 60-årig vil kunne indgå en aftale om nedsat arbejdstid med fuld pension og delvis lønkompensation. Denne aftale træder først i kraft 1. januar 2023.
- At pædagoger, der fylder 65 eller mere i 2024 og 2025, har ret til en bonus på 30.000 kroner, hvis de frem til deres 65-årsdag bibeholder det timetal, de arbejdede den 1. januar 2022.

Bonusser kommer helt af sig selv i løbet af første kvartal. De skal altså ikke søges.

dagogjob

Pædagog i Socialforvaltningen

Nyuddannet: Du kan i 2022 få en fastholdelsesbonus på 15.000 kroner efter seks måneder, hvis du er nyuddannet og bliver ansat i et pædagogjob efter 1. januar 2022. Fra 2023 og frem får du først fastholdelsesbonus efter 12 måneder i jobbet. Du betragtes som nyuddannet, hvis du har under et års erfaring.

Erfaren: Erfarne medarbejdere bliver også belønnet: Har du i 2022 været ansat som pædagog i Københavns Kommune i 11 år eller længere, har du ret til en bonus på 15.000 kroner. Aftalen gælder frem til 2025, så har du først været ansat 11 år i 2025, får du din bonus på det tidspunkt.

Bonuser kommer helt af sig selv i løbet af første kvartal. De skal altså ikke søges

Senior: Aftalen giver nye vilkår for seniorer. Disse skal indgås individuelt ved en seniorsamtale, men der er som udgangspunkt ret til, at man som 60-årig kan indgå en aftale om nedsat arbejdstid med fuld pension og delvis lønkompensation. Aftalen træder først i kraft 1. januar 2023.

SUF og TMF

Der er ikke i denne omgang afsat penge til rekruttering og fastholdelse af pædagoggruppen i Sundheds- og Omsorgsforvaltningen og i Teknik og Miljøforvaltningen.

Synes I ikke, at det grådigt at bede om ny kørestol?

3.C. Børn og unges skyld- og skamfølelse

Flere børn og unge beretter om, at deres forældres relationer til kommunen ofte er så presset og stressende, at de begynder at føle deres skyld.

Frederik: "Min mor bliver tit ked af det, når hun har snakket med kommunen. Det er okay at være ked af det. Men hun skal bare ikke være så ked af det, så er det da klart, at jeg begynder at føle skyld."

Frederikke: "Jeg kan godt mærke på min mor, at hun er lidt ked af det nogle gange. Der kan jeg godt få det sådan lidt, at jeg kan sige det. (...) Fordi det mig, der har et behov for at ville mange ting være meget lettere."

er lidt en

ølelse

on og kontakt til
der at føle, at det er

ket med ko . Men
re det hele og når

et er min sky

et er rigt

ittig

Der er opstået en samfundsfortælling om, at udgifterne til mennesker med handicap stiger og stiger. Men sandheden er, at udgifterne til det specialiserede socialområde er faldet, og at det til gengæld er blevet legitimt at nære mistillid til mennesker med handicap og deres familier og at opfatte dem som grådige, siger cand.scient.adm. og ph.d. Emil Falster, som i sin forskning er gået tæt på mødet mellem "kommunen" og familier med børn med handicap.

"Har I ikke noget familie, som kan hjælpe lidt til?"

"Det er ret dyrt, det er I godt klar over, ikke?"

"Du beder om meget hjælp, du skal vist have vurderet din forældreevne".

"Kommunen er ikke en gavebod".

"Prøv at gå lidt væk fra den der offerrolle".

"Har I tænkt på frivillig anbringelse?"

Ovenstående citater kommer fra kommunale sagsbehandlere, og ordene er faldet som første reaktion på forældres ansøgning om et hjælpemiddel eller om mere støtte. Citaterne er samlet af Emil Falster, som i forbindelse med forarbejdet til sin ph.d.-afhandling var på hjemmebesøg hos 39 familier med handicappede børn.

"Det gik op for mig, at "kommunen" for mange børn bliver den afgørende begrænsning for deres udvikling og trivsel."

Kommunen er modstander

"Jeg afsluttede hvert hjemmebesøg med at spørge familierne om, hvilken umiddelbar kommentar de fik fra den offentlige myndighed, da de søgte om hjælp og støtte. Og de nævnte udtalelser er bare eksempler. Forældrene blev generelt enten mødt med negligering af deres egne eller barnets behov, eller også blev de direkte mistænkeliggjort. Det blev antydning, at de skulle være taknemmelige, og at de var grådige. Og så var der kommentarer, der blev opfattet truende, fordi det blev antydning, at man jo måtte vurdere, om de var gode nok forældre, når de var nødt til at søge om hjælp," siger Emil Falster.

Emil Falster er cand.scient.adm. og har skrevet ph.d. om de barrierer, som børn med handicap møder i deres dagligdag, og hvordan det påvirker deres liv.

Han påpeger, at måden at tale på fra de kommunale sagsbehandlers side er særligt tankevækkende, idet forældrene har været i kontakt med kommunen, mens de har været i en sårbar position, hvor de har oplevet at have brug for hjælp.

Dreng fik ikke kørestol

Da Emil Falster begyndte at skrive ph.d., var hans fokus de barrierer, som børn med handicap møder i deres dagligdag, og hvordan det påvirker deres liv.

"Det gik op for mig, at "kommunen" for mange børn bliver den afgørende begrænsning for deres udvikling og trivsel.

"Der er på samme tid skabt en samfundsfortælling om, at mennesker med handicap faktisk bør skamme sig og være taknemmelige og ydmyge, fordi de er ansvarlige for den kommunalpolitiske situation."

Det er helt konkret blevet vanskeligere at få de hjælpemidler og den støtte i hverdagen, der er brug for, lige som det er ekstremt svært for forældrene at få dækket tabt arbejdsfortjeneste, hvis de ikke kan arbejde fuldt ud på grund af deres barns handicap,” siger Emil Falster, der refererer et af de mere grelle eksempler, han har mødt.

”Jeg besøgte en dreng, der var sengeliggende, fordi han ikke havde en kørestol. Familien havde ansøgt om en ny, fordi han var ved at vokse ud af den gamle, men kommunen satte spørgsmålstegn ved, om det var rigtigt. Så ansøgningen var gået i stå, og drengen kunne ikke komme i skole. Man skal ikke vide meget om udviklingspsykologi for at regne ud, hvad det gør ved en dreng, at han begrænses fra sine sociale relationer, fordi han rent fysisk ikke kan komme i skole,” siger Emil Falster.

Vokser op med skyld og skam

Han kan fortælle om en gennemsnitlig sagsbehandlingstid på 39 uger, hvis der skal ansøges om handicapbil.

”Der er vel at mærke 39 uger, hvor barnet kan være afskåret fra fritidsaktiviteter og fra at være sammen med venner i fritiden, og hvor hele familien har meget svært ved at få deres dagligdag til at hænge sammen uden bil,” siger Emil Falster.

Hans forskning viser, at belastningen på forældrene får stor betydning for børnenes trivsel og udvikling.

”Min ph.d. omfatter 100 børn og unge, og der er ingen familier, der ikke på et eller andet niveau har haft vanskeligheder med at få hjælp fra det kommunale system. Og det påvirker børnene. De kan ikke undgå at opdage det, for de kan mærke på deres forældre, at de bliver stressede af samarbejdet med kommunen, og det bliver værre, jo ældre de er. Det, jeg møder, er børn, der begynder at undertrykke deres behov – fx for at være sammen med deres venner. For de vil ikke belaste deres forældre mere, end de allerede oplever, at de gør. Det er børn, der vokser op med skyld og skam over, at deres handicap belaster deres familier,” siger Emil Falster.

Follow The Money

Det er oplagt at rette frustrationen og vreden mod de sagsbehandlere, der er de konkrete afsendere af ufølsomme eller ydmygende kommentarer, og som laver forkerte afgørelser, der ender i Ankestyrelsen. Men Emil Falster ser ikke, at socialrådgiverstanden er blevet forrået.

”Det blev legitimt at tale om mennesker med nedsat funktionsevne som en økonomisk belastning.”

”Jeg ser det som et resultat af de samme strukturelle og kulturelle forandringer, der rammer mennesker med handicap. Og så ser jeg også en faggruppe, der er ekstremt presset.”

Emil Falster mener, at samfundssynet på medborgere med handicap har ændret sig gennem de seneste 10-15 år.

”Synet på mennesker med handicap er blevet præget af den både økonomiske og symbolske nedskæringspolitik, som opstod fra 2009 efter finanskrisen, hvor budgetloven og serviceløftet for alvor begyndte at presse de kommunale budgetter. På samme tidspunkt begyndte man især fra Finansministeriet side at italesætte ”den betydelige udgiftsvækst

på det specialiserede socialområde”. Det blev legitimt at tale om mennesker med nedsat funktionsevne som en økonomisk belastning,” siger Emil Falster.

Gøgeungeeffekten

Han har især hæftet sig ved, at flere politikere i perioden omtalte det specialiserede socialområde som en ”gøgeunge”, det vil sige som en snylter, der skubber de ægtefødte fugleunger ud af reden.

”Der blev sagt og skrevet meget om en vækst i udgifterne til handicapområdet og om det stigende antal især børn og unge, som fik diagnoser. Det blev legitimt åbenlyst at tale om, hvordan man kunne og skulle spare på disse grupper. Så det er nærmest gået under radaren, at udgifterne til området slet ikke er steget – tvært om,” siger Emil Falster, der peger på, at udgifterne til det specialiserede socialområde er faldet fra 47,3 milliarder i 2008 til 44,4 milliarder i 2016.

”Der er væsentligt færre penge til området i dag, end der var før finanskrisen. Samtidig er der kommet flere mennesker med handicap, fordi flere får diagnoser, og fordi mennesker med handicap lever længere. Så servicen er forringet helt generelt. Der er på samme tid skabt en samfundsfortælling om, at mennesker med handicap faktisk bør skamme sig og være taknemmelige og ydmyge, fordi de er ansvarlige for den kommunalpolitiske situation. Og det er det, der helt konkret afspejler sig i behandlingen af familier med børn der har et handicap.” ●

Udtalelse og ministersvar

LFS afholdt i november 2021 debatmøde om handicapområdet på Arbejdermuseet i København med deltagelse af organisationsrepræsentanter, pårørende, mennesker med handicap m.fl.

Emil Falster indledte debatmødet med oplæg om, hvordan familier med børn med handicap oplever mødet med det kommunale system.

Mødet mundede ud i en fælles udtalelse, som blandt andet blev sendt til socialminister Astrid Krag. Både udtalelse og svar fra Astrid Krag kan læses på www.lfs.dk/15106

KENDER DU

Bøgerne gav mig en flugt fra fattigdom og psykisk vold

Da Rachel Röst var barn, brugte hun bøgerne til at drømme sig væk fra den belastede opvækst i rækkehuset i Urbanplanen, og hun vidste tidligt, hvilke bøger hun skulle holde skjult for sin strengt religiøse og dominerende far. I dag arbejder hun for at give andre udsatte børn adgang til litteratur.

Hvordan var din barndom?

"Dysfunktionel. Mine forældre var mormoner og strengt religiøse, men derudover var det også et socialt udsat hjem. Vi fik ikke nok at spise, vi fik ikke madpakke med i skole, vi gik i underligt, hjemmelavet tøj, og jeg husker stadig, hvordan det var, når jeg var inviteret til børnefødselsdag, men ikke kunne få en 20'er til en gave. Mine søstre og jeg levede i børnefattigdom, og jeg troede, vi var fattige. Det var først senere, det gik op for mig, at min far traf nogle meget egoistiske valg og brugte pengene på meget andet end sin familie. Min mor var svag og meget ung, da hun blev gift, og min far var ekstremt dominerende og socialt kontrollerende, og det handlede ikke bare om hans religion. Han var selv et skadet barn, der førte et sygt familiemønster videre. Han bestemte, hvor meget toiletpapir jeg måtte bruge, han bestemte over mit tøj, og da jeg protesterede over hans kontrol, pillede han døren af mit værelse. Der var en seksualiseret og meget usund undertone i hele hans adfærd, og han var også sygeligt kontrollerende i forhold til min krop."

Du blev anbragt uden for hjemmet, da du blev teenager. Hvorfor først der?

"Jeg blev kun anbragt, fordi jeg selv bad om det. Der var aldrig nogen, der spurgte, hvordan det gik derhjemme, selv om jeg som voksen har fundet et notat i mine sagsmappe om, at skolen bemærkede, at jeg ikke havde madpakke med. Dyvekeskolen var en socialt udsat skole, og jeg var stille i timerne og dygtig til skolearbejdet, så jeg tænker, at jeg er gået under radaren. Men jeg ville ønske, at nogen havde spurgt til mig og fx anerkendt, at det ikke var i orden, at jeg ikke fik mad med i skole. Det var meget tungt selv at skulle bede om at blive anbragt, og det var så svært at sætte ord på, hvad der var galt, for jeg blev ikke udsat for fysisk vold. Det ville have været lettere, hvis en voksen havde hjulpet med at italesætte, at jeg var udsat for psykisk vold og social kontrol."

Hvad betød litteratur for dig i din barndom?

"Jeg var en drømmer, og bøgerne blev positiv eskapisme for mig. Jeg kunne læse flere bøger om dagen, og jeg læste hvad som helst. Puk-bøger, Den

• sorte hingst... Det var mit fristed, og det var noget, jeg havde helt for mig selv. Min far kontrollerede også mine bøger, og jeg var ikke ret gammel, før jeg kunne regne ud, hvilke bøger jeg ikke skulle tage med hjem. Dem sad jeg og læste på Solvang Bibliotek i stedet for. Det var faktisk mit andet hjem i lange perioder. Det var også på biblioteket, at jeg sneg mig til at læse "Kvinde kend din krop", for den viden var helt forbudt i mit barndomshjem. Da jeg blev anbragt på en ungdomspension, var der ingen bøger. Det var et kæmpe tab."

Du blev enlig mor som 20-årig. Hvordan har det påvirket dine livsvalg?

"Jeg var meget opsat på, at min søn skulle have alt det, som jeg ikke selv havde fået. Jeg var meget ung og meget usikker, men jeg rålskede ham fra første sekund. Og det er gået meget godt. Han er 25 år, læser på universitet, har en kæreste, og vi har et nært forhold. Helt konkret var det også det at være mor, der gjorde, at jeg selv begyndte at skrive bøger. Jeg digtede historier for ham, da han var lille, og jeg skrev nogle af dem ned og sendte dem ind til et forlag. Det blev til to børnebøger, og det betød rigtig meget, at nogen anerkendte, at jeg havde talent."

Du valgte at tage en universitetsuddannelse. Var det et bevidst valg at blive mønsterbryder?

"Jeg begyndte at læse litteraturvidenskab, fordi jeg altid havde elsket at læse, så jeg tænkte, at jeg ville noget med bøger. Der var ikke de store karriereovervejelser eller andet på spil. Universitetet var et stort kulturшок for mig. Jeg læste sammen med akademikerbørn, der læste alt mulig fancy litteratur, og som havde en helt anden kulturel kapital, end jeg selv havde. Jeg læste bare af lyst og læste hvad som helst, og jeg havde aldrig haft den der oplevelse af, at noget var finere end andet. Så jeg følte mig forkerket i starten, og jeg fik også dårlige karakterer, fordi jeg ikke havde knækket de sociale og kulturelle koder. Jeg tror, det er derfor, jeg har så stor interesse i den brede litteratur, som interesserer mange. Jeg har aldrig helt forstået, hvorfor det er finere med et smalt digt, som kun siger en snæver inderkreds noget. På universitet blev det også et fokuspunkt for mig, og jeg skrev blandt andet en stor opgave om ungdomsromanen 'Twilight'."

Bøger til udsatte børn er også blevet dit professionelle liv. Hvordan er det sket?

"Jeg blev efterhånden lidt af en snob, da jeg gik på universitet, og jeg troede, jeg skulle arbejde på et

forlag. Men jeg var meget i tvivl, for jeg ville også gerne selv skrive, og jeg havde set, at de to ting var svære at forene. Men så blev det i virkeligheden den politiske udvikling, der besluttede retningen for mig. Vi var et sted i dansk politik, hvor jeg oplevede, at man sparkede meget nedad på de svageste. Jeg sad en aften og tænkte "Nogen må gøre noget." Og så gik det op for mig, at jeg var jo også nogen... Og så startede jeg 'Læs for Livet'. Det var det, jeg kunne bidrage med. Bøger var det store lyspunkt i min barndom og den faktor, der gjorde, at jeg fik øje på, at man kunne leve på en anden måde, end vi gjorde derhjemme. Den mulighed ville jeg gerne give til andre udsatte børn. Så jeg begyndte blandt andet at samle bøger ind til børnehjem. I de første år var det noget, jeg gjorde i min fritid, men så tog det form og fart, og i dag er det en professionel organisation med seks ansatte og 40 frivillige."

Er der en særlig bog, der har haft betydning for din udvikling?

"Jeg kan ikke pege på én titel. Bøger havde mange betydninger for mig. Jeg brugte dem til at drømme mig væk, jeg brugte dem til at spejle mig i, og jeg brugte dem til at erfare, at familier kunne fungere på en helt anden måde, end min egen familie gjorde. At det ikke var normalt, det der foregik derhjemme. Min erfaring med udsatte børn og unge er, at der særligt er to læsestrategier: Nogle børn bruger bøgerne til at drømme sig væk; mange kan for eksempel rigtig godt lide fantasy. Og så er der de børn og unge, der gerne vil spejle sig i det, de læser. De vil gerne have bøger, der handler om noget af det, de selv kæmper med. Det kan eksempelvis være, hvis der er vold eller misbrug i hjemmet."

Du har lagt din egen livshistorie frem i romanen Grundvold. Hvordan føles det, at så mange mennesker kender din personlige historie?

"Det er faktisk så personligt, at jeg forsøger at lade være med at tænke for meget over det. Jeg håber, at folk primært bruger romanen til at spejle sig i. Det var i høj grad en bearbejdningsproces at skrive den; der var lange sekvenser, hvor jeg sad og holdt vejret, mens jeg skrev. Bogen har befriet mig for nogle ting, der har boet inde i mig, men som nu er flyttet ud, og som derfor er nemmere at bære på. Men bogen har også givet mening for andre, ved jeg, for jeg har fået overvældende mange henvendelser fra andre, der er vokset op i religiøse miljøer og fra mennesker, der er vokset op med dominerende forældre. Det har været en befriende oplevelse for mig." ●

Biografi

Rachel Röst er 45 år gammel og er vokset op i Urbanplanen på Amager i en udsat familie, hvor hendes barndom endte med en anbringelse uden for hjemmet. Hun er cand.mag. i litteraturvidenskab og har skrevet børnebøgerne 'Da musene flyttede samme vej som guldet' (2005) og 'Hvad lille Line vidste' (2007) samt den anmelderroste roman 'Grundvold', som udkom i begyndelsen af 2021.

Rachel Röst har siden 2012 drevet og udviklet organisationen 'Læs for Livet', der arbejder for at udsatte børn og unge får mulighed for at finde glæden ved bøger; blandt andet ved at samle bøger ind og skabe små biblioteker på steder som asylcentre, døgninstitutioner og børnehjem.

NOTER

VÆRD AT VIDE FOR SENIORER

Faglige Seniorer udgiver hvert år Seniorhåndbogen, som er et uundværligt opslagsværk for mange.

Seniorhåndbogen indeholder:

- Alt hvad der er værd at vide med nyeste regler, satser og råd til alle over 60.
- Alt om tillæg, folkepension, efterløn, tidlig pension og seniorpension
- Tips til dit seniorliv
- Opslagsværk på 116 sider

Seniorhåndbogen koster 49,- kroner plus forsendelse og kan bestilles via www.fagligsenior.dk/webshop/ eller via telefon 3363 2460.

EN KÆRLIG HILSEN TIL PÆDAGOGER

Farer du nogle gange vild i de mange centrale begreber i pædagogikkens verden? Så er Pædagogikkens ABC, som bærer undertitlen 'En kærlig hilsen til pædagoger' svaret.

Bogen kan både være nyttig for den studerende og for den erfarne pædagog eller pædagogiske assistent, der i sit travle hverdagsliv har brug for en opdatering, eller som fx er leder eller praktikvejleder.

Stig Broström, professor emeritus på DPU, har en omfattende bogproduktion bag sig, og i Pædagogikkens ABC har han skabt en slags læse let-pædagogikbog, som gennem en fyldig litteraturliste med overvejende dansksprogede titler giver en genvej til mere viden.

Bogen beskriver i kort form 28 centrale begreber fra pædagogikkens verden, herunder anerkendelse, dannelse, erfaring, omsorg og praksis. De enkelte opslag står alene, men hænger alligevel indbyrdes sammen. Bogen er udkommet på Frydenlund og har en vejledende udsalgspris på kr. 199,-

SPEJD EFTER VELFÆRDSTALENT 2022

Har du en kollega under 36, der fortjener at blive hyldet for sin indsats for borgere og kollegaer? Så kan du indstille ham eller hende til Velfærdens Talent 100, som uddeles af FOA og PenSam.

Ideen opstod, da avisen Berlingske begyndte at kåre de 100 af de største talenter under 36 år i dansk erhvervsliv. FOA Ungdom og PenSam ville skabe et alternativ til Berlingskes erhvervstalenter for at sætte fokus på de unge, der har valgt et arbejde, hvor de hver dag gør en stor forskel for andre.

Man kan nominere unge under 36 år, der arbejder på velfærdsområdet. Det kan eksempelvis være social- og sundhedsassistenter- og hjælpere, pædagogmedhjælpere, pædagogiske assistenter, beredskabsassistenter og portører.

I 2021 blev fire LFS-medlemmer kåret som velfærdstalenter. Du kan finde den direkte webadresse, hvor du kan indstille din kollega på www.pensam.dk/om_pensam/talent/nominer-talent-2022

Ønskeudsættelse i stedet for behovsudsættelse

At skelne mellem menneskers behov og deres ønsker er ikke så enkelt, hverken børns eller voksnes. Der er dog ved en nærmere betragtning specifikke forskelle. "Jeg er tørstig", Dette udsagn kan næppe diskuteres, det er en oplevelse af en mangeltilstand. "Jeg vil ha' en cola". Her er det tydeligvis lysten (ønsket), der er på spil.

Et behov er kun til stede, når det ikke er dækket. Ligesom et behov ikke kan erstattes af et andet. Du bliver ikke mindre tørstig af at få en skive rugbrød. Ønsker derimod kan sagtens erstattes af andre ønsker, og selvom et ønske er opfyldt, dukker der snildt flere op. Behov er universelle: Mad, drikke, søvn, beskyttelse mod kulde og lignende. Der ligger ikke en hensigt bag behov, de vil altid være legitime.

Ligheden mellem behov og ønsker er, at de begge fungerer som motivationsfaktorer for os. De sætter os i gang med at handle.

Hvis dit behov for mad opfyldes, kan du føle dig tilfredsstillt. Det kan du også, når et ønske bliver opfyldt – dog med ovennævnte forskel, at der tit melder sig et nyt ønske, som skal tilfredsstilles.

Ønsket om tilfredsstillelse bliver tit en kamplads i familien, og det kræver god omtanke hos forældre ikke at blive enten for rigide eller for eftergivende i forhold til børns ønsker. Tit er der andet på spil i barnet, som det kun kender umiddelbar tilfredsstillelse af for at komme over. Barnet kan ikke selv differentiere mellem behov og regressive ønsker. De føles ens for barnet. Situationer med regression hos barnet kræver fleksibilitet og indlevelse af os. Det er vigtigt at forstå barnets regression som en sund reaktion på vilkår, der belaster barnet – og ikke som en sygelig eller forkælet adfærd.

Barnets erfaringer med opfyldelse af behov og ønsker skaber en forestilling i barnet – en forventning. Disse forventninger har barnet ikke en chance for at give realitet. Jul og fødselsdage bliver let til helt uhåndterbare situationer, som ofte giver næring til forventninger om "den uendelige lagkage", og resultatet bliver skuffelse og frustration frem for glæde og "mæthed".

Med fare for at understøtte en rigid kønsopfattelse af mænd og kvinder, vil jeg alligevel påstå, at de fleste børn i de fleste familier har regnet ud af hvilken

You can't always
get, what you
want
But if you try –
sometimes you get
what you need

*(The Rolling Stones,
Let it bleed 1969)*

forælder, de kan få mest udbytte – mest lov til regression (til at gøre sig lille). Som psykologen Steen Visholm skriver, er det en vigtig problematik i familien, at forældrene både er retfærdige og anerkender forskelle over for børnene. (Forfremmede søskende, Hans Reitzels Forlag).

Blandt psykologer og pædagoger er det almindeligt at tale om vigtigheden af, at barnet lærer behovsudsættelse. Måske skulle vi hellere kalde det ønskeudsættelse – og i øvrigt bruge tiden på at hjælpe barnet med, hvad det egentlig har brug for. ●

Om forfatteren

Ib Jensen er uddannet pædagog i 1977-80 med speciale i småbørnsmusik. Har arbejdet i vuggestue, fritidshjem, som leder og som underviser på Jægerspris Socialpædagogiske Seminarium. Ib Jensen har desuden lavet programmer for DR med musik for vuggestuebørn og medvirket i DR-programmerne "Børnenes hemmelige verden" og "Søskendes hemmelige verden". Han modtog i 2020 Ernaprisen fra Dansk Pædagogisk Historisk Forening. Ib Jensen har siden 2019 været blogger på Den Kritiske Pædagogiske Højskole (<https://denkritiske.com/>)

KALENDER

31. januar

Foredrag med Rikke Yde Torstrup for ledere og pædagoger i dagplejen
9.00 – 11.00
LFS sal A
Tilmelding:
www.lfs.dk/15150

Generalforsamling i
Dagplejens
Ledersektion
11.15 – 12.00
LFS sal A

Foredrag: Et systembarns rå fortælling
19.00 – 21.00
LFS sal A
Tilmelding:
www.lfs.dk/15044

6. februar

Medlemsarrangement: Mens vi strikker
12.00 – 18.00
LFS sal A
Tilmelding:
www.lfs.dk/15140

7. februar

Bestyrelsesmøde almen ledersektion
10.00 – 16.00
LFS HB-salen

16. februar

Dagplejebestyrelsesmøde
8.30 – 15.30
LFS sal D

21. februar

Specialbestyrelsesmøde
9.00 – 16.00
LFS sal A

22. februar

Almenbestyrelsesmøde
8.30 – 15.30
LFS sal A

24. februar

Inkluderende fællesskaber – mellem skole og fritid. Foredrag ved Rasmus Alenkær
18.00 – 20.00

LFS sal A
Tilmelding:
www.lfs.dk/15185

25. februar

Faglig fredagsbar i LFS
16.00 – 20.00
LFS sal A

28. februar

Hovedbestyrelsesmøde
9.30 – 16.00
LFS sal A

13. marts

Byvandring: I fodsporene på arbejdernes København
11.00 –
Mødested: Ved domhuset på Nytorv
Tilmelding:
www.lfs.dk/15051

16. marts

Dagplejebestyrelsesmøde
8.30 – 15.30
LFS sal D

24. marts

Nordisk socialisme. Foredrag ved Pelle Dragsted.
18.00 – 20.00
LFS sal A
Tilmelding:
www.lfs.dk/15057

Forbrugerrådet
Tænk
Penge
Bedst i test
DEC. 2021

Husforsikring
Indboforsikring
Bilforsikring
Ulykkesforsikring

SØGER DU NYT JOB?

Bemærk, at flere kommuner slår ledige stillinger op på www.lfs.dk/13362. Tilmelder du dig vores elektroniske nyhedsbrev, får du jobopslag som mail eller sms. Find tilmelding på forsiden af www.lfs.dk

LFS koret øver torsdage mellem kl. 18.00 – 20.00 i kantinen i LFS.

Er du ikke allerede med i koret, men har lyst til at synge, kan dette sagtens lade sig gøre. Kontakt Lisbeth Waidtløw på lisw@foa.dk

LFS Senior

Klubben for førtidspensionister – efterlønnere og pensionister

Medlemsmøder:

Onsdag den 23. februar kl. 11 i sal A, Sorøgade 4-6

Nytårskur. Vi ønsker hinanden godt nytår med et boblende glas og pindemadder. Wiri Nøhr underholder med klaverakkompagnement.

Torsdag den 17. marts kl. 12 - 16 i Kirkebjerg Selskabslokaler, Park Alle 282

Seniorklubbens 40 års jubilæumsfest. (Bemærk ny dato) Vi hygger os med buffet, kaffe og drikkevarer, mens Kaditkadat spiller op. Bus 300S kører til Kirkebjerg torv fra Glostrup station.

Betaling er 150 kr. Sidste betalingsdag er 1. marts på bankkonto 5361 0687637. Der kan også betales ved Nytårskuren. Der kan ikke komme gæster med.

Faglige Seniorer:

Fredag den 25. februar kl. 10.30 hos Malernes Fagforening, Lygten 10, 2400 Kbh. NV

Anja Philip, formand for forbrugerrådet TÆNK, fortæller om forbrugerrådets formål og arbejde.

Fredag den 25. marts kl. 10.30 hos 3F, Chaufførernes Fagforening, Svanevej 22, 2400 Kbh. NV

Holger K. Nielsen, SF, fortæller om sit virke i folketinget.

Ekstrature:

Torsdag den 10. februar kl. 10.30, Esplanaden 13

Besøg på Frihedsmuseet, som viser historien om de mennesker, der i 1940-1945 valgte at gå til modstand mod den tyske værnemagt. Vi mødes foran

Frihedsmuseet, Esplanaden 13 kl. 10.30, og spiser efterfølgende frokost på Café Petersborg.

Tirsdag den 5. april kl. 10.30 foran Brandmuseet, Enghavevej 170

Besøg på Brandmuseet på Enghave Brandstation. Bus 1A eller S-tog til Sydhavns Station er nærmeste transport. Bemærk, at der er mange trapper i museet. Bagefter kan vi spise frokost i Absalon Kirken, som i dag er beboerhus og et besøg værd i sig selv.

Husk: Ekstrature betaler man selv.

-lfs.seniorklub@gmail.com

KVINDERNES INTERNATIONALE KAMPDAG

FOA fejrer traditionen tro Kvindernes Internationale Kampdag i FOAs forbundshus, Staunings Plads 1 i København, og alle medlemmer, herunder alle LFS'ere, er velkomne.

Program:

- 16.30 Dørene åbnes
- 17.00 Velkomst v. Pia Heidi Nielsen
- 17.10 Camilla Søb og Maria Gudme – initiativtagere bag #enblandtos - oplæg om #MeToo, krænkelse, fortælling om baggrunden for deres arbejde, og hvor er vi nu?
- 18.00 Aftensmad
- 18.25 Mona Striib - fortæller om nedsættelsen af Lønstrukturkomitéen og dens arbejde samt FOAs lønkampagne og vejen mod OK24
- 19.15 Musik v. Det Kønne Kartel
- 20.00 Arrangementet slutter

Udgivelsesplan 2022

Nummer	Deadline	Udgivelsesuge
2/2022	24. februar	10
3/2022	31. marts	15
4/2022	11. maj	21
5/2022	16. juni	26
6/2022	11. august	34
7/2022	8. september	38
8/2022	6. oktober	42
9/2022	3. november	46
10/2022	1. december	50

LFS-arrangement: **Fredagsbar**

LFS inviterer til fredagsbar fire gange i de kommende måneder.

Fredagsbaren vil hver gang have et tema. Det kan være arbejderbanko, taler/talks, debatter, sangaften og andre temaer.

Der bliver til udvalgte fredagsbarer inviteret gæster, som har noget på hjerte.

Klik dig ind på den enkelte begivenhed enten via Facebook eller kalenderen på forsiden af www.lfs.dk for at se temaet - der bliver opdateret løbende.

Alle fredagsbarer er fra kl. 16.00-20.00, men aftenens tema/aktivitet starter først kl. 17.30, så de fleste kan nå frem og være med.

Det vil være muligt at købe øl, vand og vin til billige priser.

Vi glæder os til at nyde dejlige fredage i jeres selskab.

Faglig fredagsbar

Fredag den 25. februar kl. 16.00 – 20.00

Fredag den 25. marts kl. 16.00 – 20.00

Fredag den 29. april kl. 16.00 – 20.00

Fredag den 3. juni 16.00 – 20.00

LFS sal A, indgang via Sorøgade 4-6.